การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2

The Budget Management Based on the Good Governance of Administrators in Opportunity Expansion School Under the Roi – Et Primary Educational Service Area Office 2

อารดา อาจเดช

Arada Artdech

สมาน แก้วคำไสย์

Saman Kaewkhamsai

พีรวัฒน์ ชัยสุข

Peeravat Chaisuk

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

RoiEt Buddhist College Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email : miew.arada@gmail.com

(**Received**: February ,**23** 202**6**/ **Revisec**: April 30, 2026/ **Accepted**: April 30, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณ 2) ศึกษาวิธีการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล และ 3) เสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรคือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 98 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 10 คน และระยะที่ 3 การยืนยันแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.21, σ = 0.77) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) วิธีการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมทุกขั้นตอน โดยยึดหลักความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ และหลักนิติธรรม และ 3) แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นระบบ ครอบคลุมทุกด้าน และได้รับการยืนยันว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด (μ = 4.79, σ = 0.53)

คำสำคัญ : การบริหาร; งานงบประมาณ; ธรรมาภิบาล

Abstract

This study aimed to: 1) examine the current conditions of budget administration, 2) investigate methods of budget administration based on good governance principles, and 3) propose guidelines for budget administration based on good governance principles of administrators in opportunity expansion schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. The research was conducted in three phases. Phase I employed a quantitative approach with a population of 98 school administrators. Data were collected using a questionnaire. Phase II involved qualitative research through in-depth interviews with 10 experts in budget administration based on good governance principles. Phase III focused on confirming the proposed guidelines, in which 9 experts evaluated their appropriateness, feasibility, and usefulness.

The results revealed that:

1) the overall condition of budget administration based on good governance principles was at a high level. (μ = 4.21, σ = 0.77). The aspects, ranked from highest to lowest, were monitoring, supervision, and evaluation; budget allocation; resource mobilization and educational investment; financial management; accounting management; budget preparation and proposal; and asset and inventory management. 2) The methods of budget administration covered all operational processes, emphasizing transparency, participation, value for money, accountability, and adherence to the rule of law. 3) The proposed guidelines were systematic and comprehensive across all aspects and were confirmed to be highly appropriate, feasible, and beneficial. (μ = 4.79, σ = 0.53).

Keywords: Administration; Budget Management; Good Governance

1. บทนำ

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งดำเนินการสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเชื่อมโยงกับเป้าหมาย Sustainable Development Goals ทั้งนี้ ภายใต้บริบทความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้การบริหารจัดการภาครัฐจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)ขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการโดยเฉพาะด้านงบประมาณ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ซึ่งเป็นกลไกสำคัญใน

การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3, 2562) อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานจริงในสถานศึกษาพบปัญหาสำคัญ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านระเบียบงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ตลอดจนข้อจำกัดด้านบุคลากรและความซับซ้อนของระเบียบ ส่งผลให้การบริหารงบประมาณขาดประสิทธิภาพและเสี่ยงต่อความไม่โปร่งใส ดังนั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อให้ได้องค์ความรู้และแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี มีขั้นตอนการวิจัยตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 3 ระยะในการวิจัย ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1

1) ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และ รักษาการในตำแหน่งบริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 98 คน ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2568 ใช้ในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จากนั้นได้นำหนังสือพร้อมแบบสอบถามจำนวน 98 ฉบับ ลงพื้นที่แจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเองจากกลุ่มประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการดำเนินการพบว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งพร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวทางการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

3.2 ระยะที่ 2

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษา การบริหารงานงบประมาณ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวิธีการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 10 คน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยเริ่มต้นจากการประสานขอความอนุเคราะห์หนังสือราชการจากหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่งถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้ โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม ทั้งการจดบันทึกรายละเอียด การถ่ายภาพนิ่ง และการใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และพร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผ่านการบันทึกเสียงและจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลมาถอดความ คัดเลือก และเรียบเรียงให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมุ่งเน้นศึกษาวิธีการตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ท้ายที่สุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ประกอบกับการอ้างอิงคำกล่าว (Quotation) ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสะท้อนข้อเท็จจริงเชิงลึกและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วนและชัดเจน

3.3 ระยะที่ 3

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญยืนยันผลจากการวิจัย จำนวน 9 คน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ แบบแบบประเมิน (Interview) เป็นแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ 1. สถิติพื้นฐาน 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) 1.3 ค่าเฉลี่ย (μ) 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 สภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวม

สภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ	4.15	0.80	มาก	6
2. การจัดสรรงบประมาณ	4.25	0.75	มาก	2
3. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงาน	4.26	0.77	มาก	1
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.24	0.74	มาก	3
5. การบริหารการเงิน	4.20	0.76	มาก	4
6. การบริหารบัญชี	4.20	0.77	มาก	5
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	4.15	0.76	มาก	7
โดยภาพรวม	4.21	0.77	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 จำแนกตามรายด้าน พบว่า โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นในระดับสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย

งบประมาณและผลการดำเนินงาน ด้านที่ 2. การจัดสรรงบประมาณ ด้านที่ 4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านที่ 5. การบริหารการเงิน ด้านที่ 6. การบริหารบัญชี ด้านที่ 1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านที่ 7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

4.2 วิธีการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการจัดสรรและเสนอของบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำและเสนอของบประมาณอย่างเป็นระบบ โดยประเมินความจำเป็นเร่งด่วนของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และจัดลำดับความสำคัญของโครงการโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ความเป็นธรรม ความโปร่งใส และการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดสรรงบประมาณดำเนินการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการเผยแพร่ข้อมูลและชี้แจงรายละเอียดให้บุคลากรรับทราบ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า คุณธรรม ความเสมอภาค และหลักนิติธรรม

3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่องตามระเบียบที่กำหนด มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการบริหารงบประมาณในปีถัดไป

4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการระดมทรัพยากรจากชุมชนและภาคีเครือข่ายอย่างโปร่งใส ถูกต้องตามกฎหมาย เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

5) ด้านการบริหารการเงิน ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด มีระบบจัดเก็บเอกสารทางการเงินที่เป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

6) ด้านการบริหารงานบัญชี ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบัญชีโดยมุ่งเน้นความถูกต้องโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ มีการใช้ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ แยกหน้าที่อย่างชัดเจนเพื่อลดความเสี่ยงในการทุจริต และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชี

7) ด้านการบริหารพัสดุและผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ดำเนินการตามระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเคร่งครัด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นกลาง เปิดเผยกระบวนการตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการใช้ทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

4.3 แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ผู้บริหารควรจัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบ โดยวิเคราะห์ความจำเป็นเร่งด่วน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คำนึงถึงความคุ้มค่า ความเป็นธรรม และดำเนินการอย่างโปร่งใสภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดสรรงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการเผยแพร่ข้อมูล ชี้แจงรายละเอียด และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ความเสมอภาค และการใช้จ่ายอย่างถูกต้องตามหลักนิติธรรม

3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารในปีถัดไป และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ดำเนินการตามกฎหมาย เปิดเผยข้อมูลการรับ–จ่ายอย่างโปร่งใส ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสร้างระบบติดตามตรวจสอบที่ยั่งยืน

5). ด้านการบริหารการเงิน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเก็บเอกสารทางการเงินอย่างเป็นระบบตรวจสอบได้ กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้คณะกรรมการและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการเงิน

6) ด้านการบริหารงานบัญชี ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานบัญชีอย่างถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ ใช้ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ แยกหน้าที่อย่างชัดเจนเพื่อลดความเสี่ยงในการทุจริต และรายงานผลทางการเงินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นกลาง ดำเนินการตามระเบียบ เปิดเผยกระบวนการตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการใช้ทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษากำหนดหน้าที่และรายงานผลอย่างชัดเจน เปิดเผยรายชื่อกรรมการและตารางตรวจสอบอย่างโปร่งใส และใช้หลักความคุ้มค่าในการประเมินการใช้ทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.1 สภาพการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน สรุปผลดังนี้ 1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนดของต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจด้านงบประมาณ และมีการวางแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐฐินันท์ นิ่มสุดใจ (2566) ที่ชี้ว่าการบริหารงบประมาณควรยึดแผนปฏิบัติการและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา 2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ อยู่ในระดับมาก โดยเน้นความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการจัดสรร อันเป็นผลจากกรอบและแนวทางที่ชัดเจนจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ สุนีย์ ใจเรือง (2562) ที่เสนอว่าการบริหารงบประมาณ

ต้องเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วม 3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน อยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารมีการประชุมติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จินตนา สุนาวงศ์ และคณะ (2562) ที่เน้นบทบาทผู้บริหารในการวางแผน ควบคุม และประเมินผล พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วม 4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสามารถนำทรัพยากรที่ระดมได้ไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากงบประมาณภาครัฐมีข้อจำกัด สอดคล้องกับ อาทิตยา ชาติบุตร และคณะ (2568) ที่เสนอให้ใช้เทคโนโลยีและกำหนดนโยบายที่โปร่งใสในการระดมทรัพยากร 5. ด้านการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารเงินคงคลังอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันการใช้จ่ายเกินงบประมาณ ซึ่งเป็นผลจากการยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ เมธาพัฒน์ กิตติ์นาเสถียร (2567) ที่เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการใช้ระบบดิจิทัล 6. ด้านการบริหารงานบัญชี อยู่ในระดับมาก โดยมีการรายงานและลงนามเงินคงเหลืออย่างสม่ำเสมอ เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด สอดคล้องกับ พัชรินทร์ ขำวงษ์ (2564) ที่เน้นการควบคุมภายในและการลดความเสี่ยง 7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับมาก โดยมีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดอย่างถูกต้องตามระเบียบ เนื่องจากมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ พิทยา ชาวดร และคณะ (2568) ที่เสนอการใช้เทคโนโลยีและฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส

5.2 วิธีการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 คือ ดำเนินการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกด้าน โดยเริ่มจากการจัดทำและเสนอของบประมาณที่ประเมินความจำเป็นของสถานศึกษา คำนึงถึงความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า และคุณธรรม พร้อมดำเนินงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักนิติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ เกตุจันทร์ฑา ศรีวะรมย์ (2560) ที่เน้นการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณมีความเป็นธรรม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม และสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ นฤมล ทองอินทร์ และคณะ (2566) ขณะที่ด้านการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และนำผลไปใช้วางแผนงบประมาณในปีถัดไป พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ พระมหาณัชพล สทิธิเมธี (สิทธิพรหม) (2568) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้บริหารเน้นความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและชุมชน ภายใต้กรอบกฎหมาย พร้อมเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส สอดคล้องกับ วนิดา ยอดวันดี (2568) ส่วนด้านการบริหารการเงิน มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีระบบเอกสารที่ตรวจสอบย้อนหลังได้ และนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บุญทิวา วงษ์เสือ (2567) สำหรับด้านการบริหารงานบัญชี มีการใช้ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน และส่งเสริมการตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับ สุพัตรา สิงมะหันต์ (2568) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีการดำเนินงานตามระเบียบราชการ โปร่งใส มีส่วนร่วม และประเมินความคุ้มค่า สอดคล้องกับ จิดานันท์ สวนคล้าย และคณะ (2563) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

5.3 แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2 เน้นการบริหารอย่างเป็นระบบที่ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ตั้งแต่การวางแผนงบประมาณที่คำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน การจัดสรรและตรวจสอบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักนิติธรรม ไปจนถึงการระดมทรัพยากรผ่านภาคีเครือข่ายและการบริหารบัญชีด้วยระบบดิจิทัลเพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรีชา วีระพลขันธ์ และคณะ (2566) ที่ยืนยันว่าการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ทั้งด้านความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

6. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และแบบประเมินแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้เชิงบูรณาการ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย PERFECT ที่มา อารดา อาจเดช

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยสามารถสรุปเป็นรูปแบบการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลแบบ "PERFECT" ซึ่งเป็นการบูรณาการกระบวนการทำงาน 7 มิติเข้าด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ การวางแผน (Planning) ที่เน้นการวิเคราะห์ช่องว่างความต้องการ (Gap Analysis) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของสาธารณะ การสร้างความเสมอภาค (Equity) ในการจัดสรรงบประมาณที่ผู้บริหารต้องชี้แจงและเปิดเผยข้อมูลเปรียบเทียบอย่างโปร่งใส การทบทวนและตรวจสอบ (Review) อย่างเป็นระบบผ่านการรายงานผลรายไตรมาสและการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การระดมทรัพยากร (Fundraising) ที่ดำเนินการภายใต้หลักนิติธรรมและผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการอย่างเป็นธรรม การบริหารการเงินอย่างคุ้มค่า (Economy) ที่รัดกุมตามระเบียบการเบิกจ่ายและป้องกันการใช้งบประมาณเกินดุล การควบคุมบัญชี (Control) ด้วยมาตรฐานภาครัฐและระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่โปร่งใสตรวจสอบย้อนหลังได้ และ ความโปร่งใส (Transparency) ในการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ผ่านคณะกรรมการจากหลากหลายสายงานที่ปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สถานศึกษากำหนดนโยบายการระดมทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ควรมีนโยบายที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำแผนงานการระดมทรัพยากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในระยะยาว โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ศิษย์เก่า และองค์กรเอกชน ตามหลักความโปร่งใสและนิติธรรม

2) สถานศึกษาควรกำหนดวาระการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุและสินทรัพย์ที่เป็นมาตรฐาน ออกประกาศหรือระเบียบที่เข้มงวดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบครุภัณฑ์และทรัพย์สินอย่างเป็นทางการและสม่ำเสมอตามหลักนิติธรรม โดยเน้นให้มีตัวแทนจากสายงานที่หลากหลายเพื่อหลักการมีส่วนร่วมและความเป็นกลาง

3) สถานศึกษาควรบังคับใช้ระบบบัญชีและเอกสารดิจิทัลเต็มรูปแบบออกนโยบายให้มีการใช้ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารการเงิน บัญชี และการเก็บรักษาเอกสารทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความสามารถในการตรวจสอบย้อนหลังอย่างเคร่งครัดตามหลักความรับผิดชอบ

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) จัดทำแผนระดมทรัพยากรระยะยาว กำหนดเป้าหมาย มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง พร้อมรายงานผลโปร่งใส

2) กำหนดระเบียบและวาระแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุให้ชัดเจน แต่งตั้งเป็นทางการ มีตัวแทนหลากหลาย และตรวจสอบตามรอบเวลา

3) ใช้ระบบบัญชีและเอกสารดิจิทัลเต็มรูปแบบ กำหนดสิทธิ์เข้าถึง จัดเก็บเป็นระบบ และตรวจสอบย้อนหลังได้

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบวิธีการบริหารการเงินตามหลักธรรมาภิบาลระหว่างสถานศึกษาที่มี ขนาดแตกต่างกัน หรือ ประเภทแตกต่างกัน เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงบริบทที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อค้นหาสาเหตุและอุปสรรคของการมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำในด้าน การระดมทรัพยากร และการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาแนวทางแก้ไข

3) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เกตุจันทร์ฑา ศรีวะรมย์. (2560). กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

จิดานันท์ สวนคล้าย และคณะ. (2563). การบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. *SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL*: 122-139.

จินตนา สุนาวงศ์ และคณะ. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. *วารสารการจัดการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*: 544-557.

ณัฐฐินันท์ นิ่มสุดใจ. (2566). แนวทางการบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล ตามหลักสุจริต 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

นฤมล ทองอินทร์ และคณะ. (2566). กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา. *มจร.กาญจนปริทรรศน์*: 146-160.

บุญทิวา วงษ์เสือ. (2567). การวิจัยเชิงประเมินผลนวัตกรรมการบริหารจัดการงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารการจัดการภาครัฐและการเมือง*: 48-58.

ปรีชา วีระพลขันธ์ และคณะ. (2566). แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาณัชพล สิทฺธิเมธี (สิทธิพรหม). (2568). การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชรินทร์ ขำวงษ์. (2564). การบริหารความเสี่ยงงานการเงิน บัญชีและพัสดุของสถานศึกษาภาครัฐแห่งหนึ่ง. *การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พิทยา ชาวดร และคณะ. (2568). การบริหารงานพัสดุในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ของสหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. *วารสารการจัดการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*: 728-743.

เมธาพัฒน์ กิตติ์ธนาเถียร. (2567). แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในยุค Generative AI ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. *วารสารการวิจัยนวัตกรรมการจัดการธุรกิจ*: 1-20.

วนิดา ยอดวันดี และคณะ. (2568). การบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเมือง6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารวิทยากรจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*: 1150-1161.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (2562, มีนาคม 20). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. วันที่สืบค้น 1 มกราคม 2568 แหล่งที่มา: https://www.surat3.go.th/?p=8525

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. วันที่สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2568 จาก: https://www.moe.go.th/%E0%B8%9E%E0

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570*. กรุงเทพมหานคร: สานักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุนีย์ ใจเรือง. (2562). การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่*: 466-481.

สุพัตรา สิงมะหันต์. (2568). การบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม*: 934-949.

อาทิตยา ชาติบุตร และคณะ. (2568). แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในยุค Generative AI ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*: 30-43.

ภาษาอังกฤษ

Chaoworn, P., et al. (2025). Digital-era procurement administration of large school administrators in Phra Phutthabat Buabok Consortium under Udon Thani Educational Service Area Office. *Sakon Nakhon Rajabhat University Journal of Management.* 728–743.

Chatibut, A., et al. (2025). Guidelines for resource mobilization development for educational management in the Generative AI era under Phichit Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Interdisciplinary Innovation Review.* 30–43.

Jairueang, S. (2019). Budget administration of schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Modern Academic Development.* 466–481.

Ketjantada, S. (2017). Budget management strategies in basic education institutions under the Bangkok Metropolitan Administration. *Educational Research Journal, Faculty of Education, Srinakharinwirot University.* 20–33.

Khamwong, P. (2021). Financial, accounting, and procurement risk management in a public educational institution (Independent study, Bachelor of Business Administration in Accounting). Graduate School, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

Kittithanathian, M. (2024). Guidelines for resource mobilization development for educational management in the Generative AI era under Phichit Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Business Management Innovation Research.* 1–20.

Nimsutjai, N. (2023). Guidelines for budget administration in the digital era based on the Threefold Honesty principles in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office. *Master's thesis, Buddhist Educational Administration*. GraduateSchool: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The Thirteenth National Economic and Social Development Plan (2023–2027).* Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.

Office of the National Education Commission. (2020, October 12). National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (No. 2) B.E. 2545 (2002) and (No. 3) B.E. 2553 (2010). Retrieved November 5, 2025, from https://www.moe.go.th/

Phra Maha Natchaphon Siddhimethi (Sittiphrom). (2025). Budget administration based on good governance principles of administrators in Buddhist temple charity schools, Northeastern Region Area 3.Master's thesis. *Buddhist Educational Administration*. Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Singmahan, S. (2025). Budget administration of school administrators under Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office. *Interdisciplinary Journal of Social Development.* 934–949.

SuanKlai, J., et al. (2020). Budget administration of school administrators under the Nonthaburi Provincial Administrative Organization. *Southeast Bangkok Journal.* 122–139.

Sunawong, J., et al. (2019). Roles of school administrators affecting the efficiency of budget administration in schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2. *Sakon Nakhon Rajabhat University Journal of Management.* 544–557.

Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3. (2019, March 20). Prime Minister's Office Regulation on Good Governance Administration B.E. 2542 (1999). Retrieved January 1, 2025, from https://www.surat3.go.th/?p=8525

Thongin, N., et al. (2023). Budget management strategies in educational institutions. *MCU Kanchana Review.* 146–160.

Weerapolkhan, P., et al. (2023). Guidelines for budget administration based on good governance principles in schools under Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office. *Master's thesis. Buddhist Educational Administration*. Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Wongseua, B. (2024). An evaluation research of innovative budget management in schools under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Public Management and Politics.* 48–58.

Yodwandi, W., et al. (2025). Budget administration of school administrators in Muang Cluster 6 under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. *Sakon Nakhon Rajabhat University Journal of Management.* 1150–1161.